

Po diplomové práci „Vizuální poezie - obrazové texty v Evropě od starověku do raného novověku“ od kolegyně Kateřiny Bulínové (Hlávkova cena za rok 2001), máme na katedře pokračování v diplomové práci Martina Jeřábka „Experimentální poezie“. Diplomant využil prostor, který téma dává, s velkou chutí. Je to jeho letité téma. Druhý obor – český jazyk, stejně jako spolupráce s váženým kolegou panem Dr. Hausenblasem, dala příležitost naplnit téma obousměrně, tedy jak z pozice poezie, tak obraznosti.

Práce má nakročeno na několik stran. Na jednu stranu je pokusem zpracovat téma do publikovatelné podoby i obsahu, který je tomuto záměru do jisté míry podřízen. Tento záměr je velmi dobře naplněn, domnívám se však, že užítí by našel především u poučených učitelů. Na druhou stranu je osobní výpovědí a hledáním opor pro vlastní práci. Zároveň však musí zůstat prací diplomovou – tedy svým charakterem naplnit očekávání a požadavky katedry, která přes vážnost již věnuje diplomovým pracem, nezávisle na obhajitelných anarchiích, či experimenty. Nečekat něco podezřelého od práce, která má experiment v názvu, navrch ve spojení s poezií, by bylo nerealistické. První část teoretické práce zkoumá základy tématu – ohledává a vykládá pojmy jazyka a poezie, činí tak hutně a s oporou autorit, z nichž největší prostor dostává V. Flusser. Pravá, lichá strana je hlavní text práce, jakési margo se (u mých diplomantů velmi často využitá) v tomto případě rozrostlo na celou sudou stranu diplomové práce (vzhledem k malé sazbě mohu s jistotou konstatovat, že je podstatně delší než hlavní text. Ale nemějme to za chybu. Poznámky i odkazy mají svoji obsahovou opodstatněnost i formální čistotu. Přečteme-li celek obou částí odděleně a pak obě propojíme, můžeme konstatovat, že se nám naše úsilí vyplatilo - ono to celkem funguje. Problémy ale přináší typografie, která nezná světlo zrcadla sazby, typografie je přehuštěná, ale ne nepečlivá.

Po obhajitelném remaku historie (původně od K. Bulínové), přichází hlavní část – role avangardy a inspirace, které přinesla tvůrcům experimentální poezie v šedesátých letech 20. století. Velmi kvalitní je výběr autorů zastupujících jednotlivé směry a hnutí. Pointou práce je obrazová dokumentace organicky prostupující odpovídající obsahové relace.

Didaktické reflexe v projektu mají svoji kvalitu, i několik dokumentačních fotografií práce dětí, ale jednotlivosti přeci jen trpí zřejmou nejasností souvislostí obsahu a vybraných forem. Diplomant má sklon své inspirace interpretovat lineárně, někdy bez dostatečného porozumění pro možnosti výtvarného experimentu, který obsahové relace umocňuje sázkou na principy, aniž by se svým vzorům musel podobat. Je třeba ošetřit lehkost provedení i čas, ve kterém děti mohou vážně s učitelem sdílet jeho impulsy a nápady. V návrzích lekcí je výhodné vidět od počátku do konce proč se vše děje a čím budou děti obohaceny. Důvěra v sílu původních inspirátorů, autorit je mnohdy zavádějící.

Analýza vlastní tvorby je zatížena silnou osobní linkou. Řada výpovědí je velmi soukromého charakteru. Jedná jistě o upřímné výpovědi, ale spojení víry, lásky a mezních životních kroků je přeci jen velmi silné spojení, které dospělí mohou akceptovat, či odmítnout. Ve škole by se z takového spojení mohla stát poměrně třeskavá směs. Přečetl jsem vždy pečlivě básně i slova v obrazech. Přeji autorovi, aby se z jeho děl i školních lekcí lehce vynořovaly podstaty obsahu a do hloubky zapadly subjektivní pocity. Velmi oceňuji velkoformátovou verzi obrazu z evangelického kostela, ne pro jeho velikost, ale pro jednoznačnost s jakou se neprofánního prostoru zmocnil. Formát absorboval nepodstatné, pročistil formu svou nedostupností a osvobozeně a jistě interpretoval téma.

Chválím rovněž fakt, že tato práce je v nejlepší slova smyslu interdisciplinární.

Navrhuji - výborně

V Praze 17. 8. 09